

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 559428
Datum vergadering: 31 januari 2023
Datum voorstel: 20 december 2022
Nummer: A
Onderwerp: Ontwerp Provinciaal Inpassingsplan Lemselermaten

Voorgesteld raadsbesluit

1. Om kennis te nemen van het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Lemselermaten en al dan niet een zienswijze in te dienen op deze PIP;

Samenvatting van het voorstel

Op basis van het provinciaal inpassingsplan (PIP) Lemselermaten is het mogelijk de (herstel)maatregelen uit te voeren die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-deelgebied Lemselermaten te kunnen behalen. De Raad wordt voorgesteld af te wege al dan niet een zienswijze op het ontwerp PIP Lemselermaten in te dienen.

Aanleiding voor het voorstel

Het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het Natura 2000-deelgebied Lemselermaten is op 6 december 2022 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Dit ontwerp PIP ligt vanaf 17 januari 2023 tot en met 27 februari 2023 ter inzage. Tijdens de periode van terinzagelegging wordt de Raad gehoord en kan de raad desgewenst een zienswijze indienen naar aanleiding van het ontwerp PIP.

Beoogd resultaat van het voorstel

Op basis van het PIP is het mogelijk de herstelmaatregelen uit te voeren voor het Natura 2000-deelgebied Lemselermaten. De raad heeft mogelijkheden om een zienswijze in te dienen naar aanleiding van het ontwerp PIP. Provinciale Staten is uiteindelijk het bevoegde orgaan om het PIP vast te stellen.

Argumentatie

Op grond van de Wet natuurbescherming moeten Gedeputeerde Staten ervoor zorgen dat maatregelen worden getroffen als bedoeld in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, die nodig zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van de verschillende Natura 2000-gebieden. Hiervoor heeft de provincie per Natura 2000-gebied beheerplannen vastgesteld. Binnen deze beheerplannen zijn verschillende maatregelen opgenomen om de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden te behalen. Vervolgens zijn deze maatregelen vertaald naar een inrichtingsplan.

Kernopgaven Lemselermaten

Voor het Natura 2000-gebied Lemselermaten zijn in het beheerplan de volgende kernopgaven vastgelegd:

- herstel kwaliteit en uitbreiding areaal van kalkmoerassen;
- ontwikkelen van kleinschalige mozaïeken van heischrale graslanden en blauwgraslanden H6410 met andere beekdalgraslanden en met vochtige heiden (hogere zandgronden) op de beekdalflank ten behoeve van herpetofauna en insecten ;
- herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen en (beekbegeleidende bossen) en behoud leefgebied zeggekorfslak.

In Lemselermaten is sprake van een 'sense of urgency' voor het habitatype kalkmoerassen. Dit betekent dat voor de korte termijn achteruitgang van de kwaliteit is voorzien en daarvoor aanvullende maatregelen nodig zijn ten aanzien van de watercondities (kwantitatief en kwalitatief). Naast een 'sense of urgency' geldt voor alle genoemde kernopgaven een wateropgave. Een wateropgave is toebedeeld wanneer de watercondities in meer of mindere mate niet op orde zijn. Ten behoeve van het behoud van oppervlakte en kwaliteit van de habitattypen vochtige heide, kalkmoerassen en beekbegeleidende bossen is een verbetering van de watercondities noodzakelijk.

Maatregelen

De maatregelen die in en nabij het Natura 2000-gebied Lemselermaten worden genomen bestaan onder andere uit het veronderiepen van de Weerselerbeek, het verbinden van de Weerselerbeek met de Boschbeek, het dempen van de Dollandbeek binnen het natuurgebied, het verondiepen dan wel dempen van diverse watergangen en greppels, het aanpassen dan wel verwijderen van diverse drainage en het beperken van bemesting.

De oppervlakte van het Natura 2000-gebied Lemselermaten bedraagt 56 ha. In het beheerplan zijn ook maatregelen opgenomen die buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied genomen moeten worden of een zodanige externe werking hebben dat zij van invloed zijn op het gebruik van gronden buiten de begrenzing. Maatregelen in de bestaande natuur binnen deze begrenzing zijn de interne maatregelen. Het plangebied omvat ook gronden binnen en buiten het Natura 2000-gebied, die nog geen natuur zijn en waar maatregelen zijn voorzien of waar als gevolg van maatregelen effecten worden verwacht. Dit zijn de externe maatregelen. Het bijbehorende gebied wordt het 'uitwerkingsgebied Ontwikkelopgave Natura 2000' genoemd. Op de Weerselerbeek ligt tevens een Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstelling. Het inrichtingsontwerp van deze beek is dusdanig met het waterschap afgestemd dat dit ten aanzien van bestaande beleidsopgaven direct aan de KRW-randvoorwaarden voldoet.

Aanpassen begrenzing uitwerkingsgebied

Het oorspronkelijk aangewezen uitwerkingsgebied bestond uit circa 104 ha. Een aantal gebieden, die oorspronkelijk niet begrensd waren als uitwerkingsgebied blijken invloed te hebben op de te beschermen habitattypen. Dit heeft geleid tot het aanpassen van de begrenzing van het uitwerkingsgebied met 10 hectare. Hiervan krijgt 6 hectare de bestemming 'Natuur' en 4 hectare behoudt de agrarische functie, maar krijgt wel een toevoeging van evenwichtsbemesting.

De uitbreiding met 6 ha 'Natuur' is noodzakelijk om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen halen. Het gaat om agrarische percelen, die door de korte afstand tot de habitats leiden tot het risico op oppervlakkige uitspoeling van voedingsstoffen en eutrofiering van de habitats.

Samenvattend resulteert dit er in dat middels het ontwerp-PIP, ca. 33 hectare van het (uitgebreide) uitwerkingsgebied omgezet wordt naar natuur en 81 hectare landbouw blijft, zij het met bepaalde beperkingen.

Evenwichtsbemesting toepassen in de zogenaamde 30-jaarszone aan de zuidoostzijde van Lemselermaten

In Lemselermaten is sprake van een negatief effect op aangewezen habitats als gevolg van de toestroom van sulfaat via het grondwater. Dit sulfaat ontstaat door de reactie van nitraat met pyriet dat hier in de bodem aanwezig is. Het nitraat is afkomstig van meststoffen die op agrarische percelen worden aangebracht. De toestrooming van sulfaat leidt tot veenafbraak, wat een negatief effect heeft op het Elzenbroekbos in de Lemselermaten. In eerste instantie leek het negatieve effect opgeheven te kunnen worden met hydrologische maatregelen (verbetering van de doorstroming van grondwater). Uit aanvullend onderzoek blijkt echter dat dit onvoldoende resultaat oplevert, en dat extra maatregelen nodig zijn (volledig stoppen met bemesting om uitspoeling van meststoffen in grondwater te voorkomen). Dit zou betekenen dat ten opzichte van het oorspronkelijke inrichtingsplan 25 hectare extra aan de landbouw wordt onttrokken. De omgeving en LTO Noord achten dit niet wenselijk, temeer omdat zonder die extra claim er nu al te weinig ruilgrond beschikbaar is.

Bovenstaande heeft aanleiding gegeven om te onderzoeken of de negatieve effecten ook kunnen worden opgeheven met het toepassen van evenwichtsbemesting in de zogenaamde 30-jaarszone, waarbij de betreffende gronden de agrarische bestemming kunnen behouden. De 30-jaars zone is die zone waarbinnen een regendruppel er 30 jaar over doet om in de te beschermen habitat terecht te komen. Met evenwichtsbemesting krijgt een gewas op jaarbasis net zoveel meststof toegediend als het onttrekt, en is er sprake van een zeer beperkte uitspoeling.

Evenwichtsbemesting is geen erkende / bewezen natuurherstelmaatregel. De meerderheid van de Bestuurlijke Adviesgroep (BAG) heeft op voorstel van LTO Noord ingestemd met het voorstel tot toepassing van evenwichtsbemesting. Hierdoor wordt gestart met het verminderen van de sulfaatproblematiek en wordt aan de omgeving getoond dat er maximaal wordt ingezet voor het behoud van de agrarische bestemming. Als uit monitoring blijkt dat onvoldoende grondeigenaren meedoen óf dat evenwichtsbemesting in de praktijk onvoldoende resultaat oplevert, óf wanneer de Raad van State oordeelt dat deze maatregel juridisch niet houdbaar is, dan krijgen de betreffende percelen conform het advies van de BAG alsnog een natuurbestemming. Hiervoor volgt dan een nieuwe ruimtelijke procedure.

Provinciaal inpassingsplan (PIP)

Een PIP regelt de bestemming en de gebruiksmogelijkheden van gronden en is de provinciale variant van een bestemmingsplan. De maatregelen uit het inrichtingsplan passen veelal niet binnen de bestemmingen. Het inrichtingsplan is daarom vertaald in een ruimtelijk plan om de uitvoering mogelijk te maken en te borgen in de vorm van het ontwerp-PIP Lemselermaten. Het PIP beperkt zich tot die gronden waar maatregelen nodig zijn. Door de maatregelen wordt het hoofdgebruik landbouw van de gronden binnen het plangebied beperkt.

De bestemming 'Agrarisch-3' is opgenomen voor gronden die, ondanks dat daar bepaalde maatregelen worden genomen, nog agrarisch kunnen worden gebruikt. Omdat de bestaande agrarische bestemmingen ('Agrarisch-1' en 'Agrarisch-2') uit het bestemmingsplan 'Buitengebied 2010' te ruim zijn, of de maatregelen niet mogelijk maken, is voor een nieuwe agrarische bestemming 'Agrarisch - 3' gekozen. De maatregelen die op gronden met deze bestemming nodig zijn, zien voornamelijk op de waterhuishouding, zoals een verbod op het ontwateren van gronden, tenzij dat expliciet is toegestaan via een specifieke aanduiding. Op bepaalde percelen is met de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch -evenwichtsbemesting' een beperking voor bemesting opgenomen. De minerale uitspoeling moet zodanig zijn (maximaal 20 mg nitraat per liter) dat dit geen negatief effect heeft op het N2000-gebied. Voor bepaalde werken en werkzaamheden is een omgevingsvergunningplicht opgenomen, waarop een uitzondering geldt voor de maatregelen die in het inrichtingsplan zijn opgenomen. Op deze manier hoeven deze maatregelen niet nog eens te worden afgewogen in een besluit.

De bestemming 'Natuur' is toegekend aan gronden, waarop natuurontwikkeling zal plaatsvinden en die dus aan het agrarisch gebruik worden onttrokken, dan wel waar de bestaande natuurbestemming aangepast moet worden. Bemesting is uitsluitend toegestaan behorend bij het natuurpakket voor een specifiek perceel dan wel behorende bij het natuurtype dat zich op het betreffende perceel kan ontwikkelen. Verder is ontwatering verboden. In het plangebied zijn met name hydrologische maatregelen aan de orde.

De plansystematiek in het PIP sluit aan bij de plansystematiek van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2010'. In de planregels wordt bepaald dat na de uitvoering van deze PIP de betreffende gemeenteraden weer zelf bevoegd zijn om voor het plangebied regels te stellen onder de voorwaarden dat de natuurwaarden geborgd blijven.

Participatie samenleving

Betrekken van de omgeving / grondeigenaren in het proces

In het gebiedsproces is de omgeving op meerdere manieren meegenomen. Alle relevante Samen werkt beter-partners zijn betrokken bij de totstandkoming van het inrichtingsplan. De omgeving is over de stand van zaken geïnformeerd via nieuwsbrieven en gebiedsbijeenkomsten. De gemeenteraad is periodiek bijgepraat via informatiebijeenkomsten met een afvaardiging van de raad.

De gevolgen van de ingrepen voor behoud en versterking van het N2000 deelgebied Lemselermaten zijn in individuele gesprekken met alle grondeigenaren toegelicht. Ook zijn alle grondeigenaren bezocht door een rentmeester, zodat alle grondeigenaren duidelijkheid hebben over de schadeloosstelling waar zij recht op hebben. Daarbij is ook de mogelijke inzet van ruilgrond betrokken. Op het bereiken van overeenstemming is echter geen garantie te geven. Daarvoor zijn twee partijen nodig. Met de eigenaren die in aanmerking komen voor het toepassen van evenwichtsbemesting zijn gesprekken gevoerd waarin evenwichtsbemesting is toegelicht, en wat dit in de praktijk voor hen gaat betekenen. Op basis van deze informatie en aanvullende gesprekken is het uiteindelijk aan de betreffende eigenaar of hij/zij besluit om deel te nemen aan evenwichtsbemesting, of dat de voorkeur uitgaat aan het toekennen van de bestemming Natuur in het PIP.

Externe communicatie

Van het ontwerp PIP wordt kennisgegeven in in het gemeenteblad. Het ontwerp PIP wordt beschikbaar gesteld via de landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl en www.overijssel.nl/loket/ter-inzage.

Financiële paragraaf

Er zijn geen financiële consequenties. De kosten van de maatregelen en de schadeloosstelling van grondeigenaren komt voor rekening van de provincie die daarvoor budget heeft gereserveerd.

Uitvoering

Niet van toepassing.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen
Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

de burgemeester

Drs. C.H.A.A. Luttkhuis

J.G.J. Joosten

Concept

Raadsbesluit

Datum: 31 januari 2023
Nummer: B
Onderwerp: Ontwerp Provinciaal Inpassingsplan Lemselermaten

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 december 2022, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Omgeving en Economie van 10 januari 2023;

gelet op artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening

besluit:

1. Om kennis te nemen van het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Lemselermaten en al dan niet een zienswijze in te dienen op deze PIP;

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 31 januari 2023

De raadsgriffier,

De voorzitter,